

134 D V O D E C I M A P R O V I N C I A

Lusitano-
rum pie-
tas.

næ in Japoniam, Sinam, Tungkinum, Cochinchinam, Camboiam, Laos ac cæteræ exortæ sunt, Lusitanorumque mercatorum eleemosynis adjutæ omnino ac promotæ, quod genus pietatis in hac maxime civitate floruit, unde haud immerito Lusitanæ Reges eam urbis titulo ac prærogativa donarunt, ac Sedis Apostolicæ autoritate accedente præfule illis impertrarunt, quo rerum ibi divinarum ac sacrarum majestas tanto apud exteræ ibi gentes evadat major, administratioque solennior. Quod in hac Provincia rarum, arbor illa est, quam Lusitani ferreum vocant lignum, nec temere, siquidem colore, pondere ac duritie ferrum durissimum æquat, imo nec aquis supernat, sed subsidit: ex hoc ligno durissima quæque ac maxime durabilia fiunt instrumenta.

Montes.

Habet quoque Societas Jesu in hac Quangcheu Metropoli vero Deo templum sacrum. Sunt intra mœnia tres colles amœni, egregiisque ædificiis conspicui, primus Juesieu, alter Fan, tertius Gheu dictus: prope Xunte est Lungnien mons crystallino fonte insignis, in eodem rudes quidam lapides reperiuntur miris & exoticis constantes figuris, quos Sinæ ad fictitiis efformandos montes adhibent, atque expetunt.

Tahi mons prope Tunguon ad littus mari, ubi ad sex supra triginta parvæ insulæ numerantur.

Huteu mons prope Tunguon, in mari altam, magnamque Insulam efficit, quam versus navigant, ac pro Pharo observant quicunque navibus Quangtung Provinciam petunt.

Lofeu mons ingens est, qui à Changching incipiens usque ad Polo civitatem pergit, quæ una ex iis est, quæ subditæ sunt urbi Hoeicheu.

Prope Sinhoei in mari est Yaimuen Insula ac mons, ex quo cum ultimus Sungæ familiae Imperator à Tartaris Juenaæ familiae expulsus, vietus, & ad summas angustias redactus esset, sese cum maximo ac amicissimo præfecto desperatis rebus in mare præcipitavit, mutuoque in amplexu aquis ambo fuerunt suffocati.

Talo mons amplius prope Cingyuen, inde ad territorium usque Hoaicie civitatis in Provinciam Quangsi excurrit, in eo inulta gens adhuc habitat, Sinis minime subiecta.

Ab urbe Notapeliotem versus insula est Pipa dicta, aliaque ad ortum quinquaginta stadiorum Liechi nomine, utraque in mari

illo jacet, quod ad Austrum urbem ipsam ingreditur.

Prope Tunguon insula est Xanh, hoc est, corallii, ita vocitata quod corallii rubri ramum inde quandoque pescator quidam eduxerit.

Secunda Urbs

X A O C H E V.

*P*rima hujus regionis fit mentio sub *Antiqua nomina.*

Cheuaæ familiae, ac tum quidem Pe-

gao dicitur, fuit postmodo regum Çu, sub

Cina familia ad Nanhai terras fuit relata, Ha-

na familia Queyang dixit, hodiernum nomen

jam inde habet à familia Tanga. Describit autem hanc urbem paulo fusiūs, & uti so-

let, eleganter R. P. Nicolaus Trigautius: *Lib. 3.*

Urbs Xaocheu visitur inter duo flumina cap. 1.

navigari solita, quæ hic in unum confluunt,

alterum quod Nanhung, ad ortum alluit;

alterum quod ex Huquang Provincia pro-

fluit, spe etatque urbem ad occasum, urbana

vero mœnia, & civium ædes, in medio agro, quem flumina relinquunt, exstrun-

tur, unde fit ut non nimis late pateant, &

ad reliquas ædes agrum in altera fluminis ri-

pa utrimque querant; ex eo vero, quod oc-

cidua ripa frequentius habitetur, pons est ex

navigiis inter se colligatis. Numerat urbs ad

quinque familiarum millia: ferox est impri-

mis regio, oryzæ & pomorum, piscium eti-

am, carnium, atque olerum; verum insulæ

bris est aer, & cœlum inclemens. *Et pau-*

lo infra addit: Coenobium repererunt in in-

signi planicie, cincta undique collibus amœ-

nis, quos supra naturæ honores arboribus frugiferis ita vestierat, ut nihil æque ocu-

lis blandiri posse videatur, maxime quod

eas cœli clementia ab hyemis nudæ foliis

interitu vindicaret, ipsa porro planicies oryz-

am, aliaque legumina educebat rivuli pe-

rennis maxime beneficio, qui medium pla-

niciem irrigabat, in colle quodam præ cæ-

teris amœno, quem fons aquæ potabilis exi-

mia magnitudine totum rigat, fanum illud, *Ceno-*

bium ma-

gnificum.

hujus agri dominos benefica & impia pia-

te majorum commorari ferunt: id origi-

nen habuit à viro quodam annis retro plus

minus octingentis, quem Lusu vocant, hic

Lusu *asperitas vita ra-*

ta.

floruisse, quam illi conciliavit asperima vi-

ta ratio; hunc etiam narrant æterna catena

supra

Flumina.